

ской истории и традиционной культуре / Авт.-сост. М. А. Араджиони, А. Г. Герцен. — Симферополь: Доля, 2005. — С. 372.

11. *Seraya Szapszals karaim collection*. National Museum of Lithuania. — Vilnius, 2003. — P. 167.

**ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПРОИЗВЕДЕНИЙ,
ВОЗВРАЩЕННЫХ БАХЧИСАРАЙСКОМУ ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНОМУ
ЗАПОВЕДНИКУ ВЕНСКИМ ЭТНОГРАФИЧЕСКИМ МУЗЕЕМ**

Сафие Абдураманова

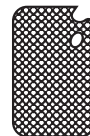
Аннотация. В статье рассматриваются художественные особенности экспонатов, возвращенных по программе реституции культурных ценностей Бахчисарайскому историко-культурному заповеднику в 2009 г.

Ключевые слова: культурные ценности, экспонат, караим, крымские татары.

**ART FEATURES OF THE WORKS OF ART,
RETURNED TO THE BAKHCHISARAI HISTORICAL AND CULTURAL
RESERVATION BY THE VIENNESE ETHNOGRAPHIC MUSEUM**

Annotation. This article analyses ethnographic items returned by a program of restitution of cultural property Bakhchisarai historical and cultural reserve in 2009.

Key words: cultural values, exhibits, Karaites, The Crimean Tatars.

КАФЕДРИ ІНОЗЕМНИХ МОВ — 50 ЛІТ

УДК

Олександр Юденко

завідувач кафедри іноземних мов НАОМА, доцент

Кафедри іноземних мов — 50

Анотація. У статті йдеться про становлення і діяльність кафедри іноземних мов за 50 років, накреслюються шляхи вдосконалення організації навчального процесу з оволодіння студентами НАОМА іншомовним мовленням, підвищення їхнього професійного іміджу.

Ключові слова: іноземні мови, навчальний процес, професійний імідж.

Свій півстолітній ювілей кафедра іноземних мов зустрічає в умовах кардинального реформування вищої освіти в Україні, спричиненого як загальними тенденціями сучасного глобалізованого світу, так і входженням нашої країни до Європейського співтовариства, розширенням різнобічних контактів з іншими країнами.

Відповідно до Рекомендацій Ради Європи та настанов Болонської декларації підвищується роль іноземної мови як навчального предмета з урахуванням специфіки вищого навчального закладу. У Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти наголошується, що лише за умови досконалого володіння сучасними європейськими мовами можна поліпшити спілкування та взаємодію між європейцями з різними рідними мовами заради підтримки європейської мобільності, взаєморозуміння і співпраці та подолати упередження та дискримінацію [1, с. 2]. Зростанню авторитету України на міжнародній арені значною мірою сприятиме підготовка перспективних фахівців, які, окрім набуття у вищій обраного фаху, вільно б володіли іноземною мовою, забезпечуючи тим самим свій високий професійний імідж і конкурентноздатність на ринку праці.

Саме в цьому вбачає своє основне завдання викладацький склад кафедри іноземних мов, офіційне заснування якої припадає на 1962 рік. Організаційне оформлення кафедрального статусу викладачів іноземної мови, які на той час були членами методичного об'єднання викладачів не фахових дисциплін тодішнього Київського художнього інституту, відбулося упродовж 1961 року. У секції іноземних мов працювали три викладачі — англійської, німецької та французької мов, тому лише після від-

криття в інституті нового, художньо-педагогічного факультету і відповідного збільшення чисельності студентів було засновано кафедру іноземних мов. До неї, окрім згаданих трьох викладачів, увійшли Н. Волковинська і Т. Косяченко, кафедру очолила старший викладач Н. Волковинська.

3 липня 1997 року кафедрою керує О. Юденко, педагогічна діяльність якого розпочалась у НАОМА 1992 року, одразу по закінченні ним Київського державного педагогічного інституту ім. М. Драгоманова. Відкриття в академії цього ж року відділення мистецтвознавства, організації та управління художньою культурою, аспірантури і асистентури-стажування дозволило збільшити кількісний склад кафедри, а в 1993 році до неї було включено також відділення української та російської мов для іноземних студентів.

Нині на кафедрі працюють 17 штатних викладачів, у тому числі 1 професор, 4 доцента, 9 старших викладачів, 3 викладачів; троє викладачів мають ступінь кандидата філологічних наук. Організаційно-навчальна робота здійснюється в рамках системи сертифікаційного навчання, виробленої відповідно до міжнародних стандартів, що визначають рівні володіння іноземною мовою на основному, просунутому та завершальному рівнях.

Усі наші слова подяки адресуємо сьогодні ветеранам кафедри Т. Косяченко та Л. Островій, котрі працюють практично з часу заснування кафедри і донині. Старший викладач Тамара Пилипівна Косяченко, закінчивши з відзнакою у 1961 році Київський державний педагогічний інститут іноземних мов, того ж року розпочала викладання французької мови в нашій академії. За її безпосередньої участі відбулось становлення і подальший розвиток кафедри іноземних мов. Тамара Пилипівна і сьогодні займається викладацькою роботою, подаючи своїм молодим колегам взірць довголітньої та плідної педагогічної праці.

Методичне забезпечення навчального процесу з іноземних мов здійснюється не лише завдяки новітнім базовим (вітчизняним і зарубіжним) підручникам — цьому сприяє також низка навчальних посібників, які створені на кафедрі і мають професійне спрямування, з урахуванням специфіки мистецького закладу. Так, завідувач кафедри, доцент О. І. Юденко є автором підручника “Англійська мова для студентів та аспірантів вищих мистецьких навчальних закладів”, що вийшла у 2008 році (видання рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як підручник для студентів вищих навчальних закладів) та посібника “Англійська мова для художників-архітекторів”, випущений того ж року (також рекомендований Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів). Професор Н. Ф. Зайченко у співавторстві із С. А. Воробійовою підготували навчальний посібник “Практичний курс української мови для іноземців: усне мовлення”, виданий 2011 року і рекомендований Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.

При кафедрі діє навчально-методичний кабінет, забезпечений необхідною навчальною літературою, технічними засобами та наочним приладдям.

Викладання іноземних мов, окрім професійної та загальноосвітньої функцій, сприяє, як уже зазначалось, вирішенню важливого гуманітарного завдання — виховання молоді в дусі взаєморозуміння і толерантності. Висновки численних досліджень, проведених у міжнародних масштабах, доводять, що вивчення іноземних мов є дієвим засобом подолання етноцентризму, психолого-культурних бар'єрів між людьми, долає упередженість щодо культури, звичаїв, традицій, ментальної специфіки інших народів. У доповіді “Мовна політика світу у XXI столітті”, підготовленій 1993 року Міжнародною федерацією асоціацій сучасних мов (FIPLV) на замовлення секції гуманітарної, культурної та міжнародної освіти ЮНЕСКО [2], наголошується, зокрема, необхідність всіляко сприяти вивченню, поряд із так званими світовими мовами — мовами міжнародного спілкування (англійською, французькою, іспанською, російською тощо), також національних (етнічних) мов. Інакше кажучи, йшлося про розширення вибору мов для вивчення їх як іноземних.

Яскравим підтвердженням втілення в життя цієї світової тенденції є впровадження в навчальний процес нашої академії української мови як іноземної. До речі, в обговоренні згаданої доповіді на Першій регіональній конференції FIPLV для країн Центральної і Східної Європи (Познань, вересень 1993 року) взяла участь Н. Ф. Зайченко, яка на той час завідувала кафедрою української та російської мов і методики викладання їх як іноземних на філологічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а нині обіймає посаду професора кафедри іноземних мов НАОМА. Чи не вперше на міжнародному рівні було привернуто увагу учасників цього авторитетного зібрання до української мови як мови державної, з одного боку, а з другого — як мови, що набуває статусу іноземної, виходячи на широку міжнародну арену.

Перші іноземні студенти приїхали навчатися до Київського художнього інституту в 1960-ті роки і до 1993 року вивчали російську мову, як, власне, це було запроваджено тоді в усіх вищих навчальних закладах України. З набуттям українською мовою статусу державної і переходу на викладання спеціальних предметів українською ситуація змінилася, що спричинило й певні організаційні зміни на кафедрі. З 1993 року на кафедрі іноземних мов працює секція української та російської мов як іноземних. До її складу входять 5 викладачів, у тому числі професор, кандидат філологічних наук Н. Зайченко, доцент, кандидат філологічних наук О. Бречак (завідувач секції), доценти кафедри Л. Зубченко та Т. Кривошия, старший викладач Т. І. Давидова. Викладачі секції забезпечують мовну підготовку понад 100 іноземних студентів, особливу більшість яких становлять громадяни КНР. Це вимагає від педагогів (які, до слова, мають великий досвід роботи з різними категоріями студентів-іноземців і на підготовчому і на основних факультетах КНУ ім. Тараса Шевченка)

постійної уваги до теоретичних та практичних питань організації ефективного вивчення мов у національнооднорідній аудиторії. Великий досвід такої роботи набутий, зокрема, професором Н. Зайченко, яка є автором понад 80 наукових та науково-методичних праць з актуальних проблем мовознавства і лінгводидактики слов'янських мов, співавтором кількох оригінальних за концепцією навчальних посібників, зокрема “Практичного курсу з української мови для іноземців: усне мовлення” (К., 2004, 2005, 2006, 2009, 2011, 2012).

Зростання авторитету України в світі певною мірою залежить від кількості громадян зарубіжних країн, залучених до вивчення державної мови. Саме тому викладачі секції докладають чимало зусиль до вдосконалення методики викладання української мови іноземним студентам. Велика потреба в знанні іноземної мови (в тому числі нашими студентами-співвітчизниками) є очевидно, проте рівень володіння нею випускниками нашої академії нас не зовсім задовольняє. Тому перед викладачами кафедри іноземних мов на новому етапі її діяльності гостро постають питання вдосконалення методів ефективного навчання іншомовному спілкуванню, використання новітніх технологій, впровадження прийомів інтерактивного навчання, що підвищують мотивацію навчання, відкриваючи простір для творчого мислення.

Кафедри іноземних мов — лише 50, і вона завжди у творчому пошуку!

1. *Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання* / [наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва]. — К.: Ленвіт, 2003. — 273 с.
2. *Edward Batlej and others. Zanguage Policies for the World of the Twenty — First Century. UNESCO, — 1993.*

КАФЕДРЕ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ — 50

Александр Юденко

Аннотация. В статье освещаются этапы становления и полувековой деятельности кафедры иностранных языков, намечены пути усовершенствования организации учебного процесса по овладению студентами НАОМА иностранными языками, повышение их профессионального имиджа.

Ключевые слова: иностранные языки, учебный процесс, профессиональный имидж.

THE DEPARTMENT OF FOREIGN LANGUAGES IS 50 YEARS OLD

Oleksandr Yudenko

Annotation. The article clears up the stages of formation and 50-year activities of the department of foreign languages. The ways for improvement of the organization of the teaching process concerning the mastering students studying foreign languages at the National Academy of Fine Arts and Architecture, the increasing their professional image are drawn.

Key words: foreign languages, teaching process, professional image.

УДК

Світлана Смолянінова

старший викладач кафедри іноземних мов НАОМА

Особенности викладання іноземної мови на творчих факультетах

Анотація. У статті проаналізовані проблеми, які виникають у студентів творчих факультетів при вивченні англійської мови. Розглянуті методики й методи навчання, які сприяють усуненню їх і підвищенню якості навчання.

Ключові слова: методика, психологічні особливості, іноземна мова, підхід, методичні принципи, тренувальні вправи.

Починаючи з другої половини ХХ ст., методиці викладання іноземної мови приділялась значна увага. Було зроблено багато теоретичних висновків, які підтримувались практичними дослідженнями; проведені численні експерименти. На даний час існує велика кількість перевірених на практиці методик з уже проаналізованими висновками щодо їхніх позитивних та негативних рис.

У статті розглядається, які методи навчання найефективніше застосовувати, навчаючи іноземній (в даному випадку англійській) мові студентів творчих факультетів Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Простежений зв'язок між психологічними особливостями студентів і сприйняттям матеріалу, зроблені висновки щодо покращення рівня знань і результативності навчання. Також досліджені проблеми, які виникають в процесі навчання, запропоновані засоби їх усунення. Практичне дослідження проведено на факультеті графічного дизайну.

У наші дні в розпорядженні викладача більше десятка різноманітних методик викладання і підходів. Крім того, є спеціально розроблені підручники, які супроводжуються рекомендаціями щодо їхнього застосування, іноді такими детальними, що виникає враження, ніби будь-яка людина зможе, використовуючи їх, навчити іноземній мові, навіть не замислюючись над теоретичною стороною питання. Це враження — помилкове. Практика показує, що, який би гарний підручник не був, група його може не сприймати, і якою би досконалою, загальноновизнаною не є методика, навчання може бути неефективним. Щоб запобігти таким розбіжностям між теорією і практичним результатом, потрібні детальні знання майже всіх підходів, застосовуваних упродовж тривалого часу. Це необхідно для того, аби вибрати оптимальну методику для навчання певної групи абітурієнтів. У свою чергу, для цього потрібно провести детальний психологічний аналіз і з'ясувати, які здібності й можливості має аудиторія, яку ми збираємось навчати.

Досвід роботи в академії засвідчує, що її студенти значно вирізняються серед студентів інших освітніх закладів. Головна відмінність полягає в